

Tóth Gy. László: Vita Jeruzsálemről és Izrael jövőjéről

2013 június 25. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Izraellel kapcsolatban alighanem az a legfontosabb kérdés, hogy lehet-e demokráciát építeni megszállt területen? El lehet-e tekinteni attól, hogy a mai Izrael állam helyén éljenek százazrek hatvan éve menekülttáborokban élők?

Az izraeli politikusok nagy része nem törődik a menekültekkel, és a legkülönbözőbb érvekkel igazolják a megszállás jogosságát. De ez a helyzet erkölcsileg igazolhatatlan.

A menekültek és utódaik a szülőhelyükre nyilvánvalóan nem mehetnek vissza, hiszen ott ma már zsidók élnek. Elképzelhető-e békés megoldás a palesztinok és zsidók között? Demográfusok szerint húsz-harminc év múlva nagyjából ugyanannyi palesztin fog élni Izraelben, mint zsidó. Senki sem tudja, hogy békés eszközökkel, demokratikus körülmények között hogyan lehet majd ezt a helyzetet kezelni, különös tekintettel arra, hogy az öt-hat millió zsidó közvetlen környezetében háromszázmillió (!) moszlim él.

..IF JESUS CAME TO ISRAEL TODAY

Izrael hosszú távú érdeke nyilvánvalóan egy minél előbbi békekötés lenne, ami együtt járna a két állam - a zsidó és a palesztin - megalapításával. De a zsidó állam politikai osztálya, és a közhangulat nem teszi lehetővé a megszállt területek visszaadását, a telepesek eltávolítását és Jeruzsálem megosztását. Izrael biztonságát és létét ma lényegében az Amerikai Egyesült Államok garantálja. Befolyásának csökkenését jelzi, hogy 2012. decemberében a világszervezet közgyűlése a Vatikánéhoz hasonló megfigyelői állami státust adott a Mahmúd Abbász vezette palesztinoknak, akiknek így nem lesz ugyan szavazati joguk az ENSZ-ben, de az új, magasabb státusuk lehetővé

teszi számukra, hogy részt vegyenek a világszervezet több szakosított szervezete, a többi között a Nemzetközi Büntetőbíróság (ICC) munkájában.

A Palesztina államiságát elismerő határozat mellett 138, ellene 9 küldöttség szavazott. Az ENSZ 41 tagállama - köztük Magyarország - tartózkodott.

A voksolás után nyilatkozva Ban Ki Mun ENSZ-főtitkár a tartós rendezést célzó kétoldalú tárgyalások felújítására szólított fel. Hangot adott annak a véleményének, hogy a palesztinoknak joguk van saját, független államhoz, de Izraelnek is joga van ahhoz, hogy szomszédjaival békében és biztonságban éljen.

Susan Rice amerikai ENSZ-nagykövet a közgyűlés határozata után felszólította a feleket, hogy haladéktalanul újítsák fel béketárgyalásaikat. Mint mondta, az Egyesült Államok ezekhez segítséget fog nyújtani, de felszólított mindenkit a térségben, hogy tartózkodjon a további "provokatív cselekedetektől". Rice szerint egyébként a közgyűlési határozat újabb akadályt gördített a béke útjába. A közismerten Izrael-barát Hillary Clinton amerikai külügyminiszter "szerencsétlennek és kontraproduktívnek" nevezte a közgyűlési határozatát.

Ennek ellenére Simon Peresz izraeli elnök az izraeli-palesztin béketárgyalások kapcsán már a két nemzet, két ország elv érvényesítése mellett foglalt állást 2013. március 12-én az Európai Parlamentben tett látogatása során. „Viszonylag rövid idő alatt megteremthetjük a békét” - mondta az elnök, utalva az általa „csodának” nevezett európai integrációra. Peresz szerint a szíriai vérengzésnek úgy vethet véget a világ, ha felhatalmazza az Arab Ligát a beavatkozásra és egy átmeneti kormány létrehozására Szíriában. Álláspontja szerint az ENSZ-nek támogatnia kell az arab kéksapkásokat. A nyilatkozat súlyát és értékét azonban jelentősen csökkenti, hogy a valódi hatalom Bibi Netanjahu miniszterelnök kezében van, Simon Peresz nincs döntési helyzetben.

A békés megoldásnak ma még a körvonalai se látszódnak, pedig nincs semmi biztosíték arra, hogy a világ újrafelosztásáért folytatott harcban az Amerikai Egyesült Államok nem kényszerül változtatni az Izraelt mindenben támogató politikáján.

Az izraeli-palesztin ellentét egyik legkényesebb kérdése, hogy még azok a kisebbségben lévő izraeliek is megosztottak, akik támogatják a nemzetközi szerződésekben is biztosított palesztin állam megalakulását, mert elfogadhatatlan számukra, hogy az ENSZ BT 478-as határozata szerint Kelet-Jeruzsálem legyen Palesztina fővárosa. Világszerte mozgalom indult az egységes Jeruzsálemért. A város keleti részét Jordánia 1948-ban erőszakkal elfoglalta, de 1967-ben zsidó csapatok szállták meg.

Izrael egész Jeruzsálemet a fővárosának tekinti, de ahogy azt az ENSZ 478-as határozata is jelzi, a nemzetközi közösség ezt nem ismeri el. A városban alig vannak külképviseletek, azok többnyire Tel-Avivban találhatóak.

Izrael úgynevezett „Jeruzsálem-törvénye” kimondja, hogy „az egy és oszthatatlan Jeruzsálem Izrael fővárosa”. Az ENSZ Kelet-Jeruzsálemet, a leendő Palesztin Állam fővárosának tekinti, így a város végleges státusa további tárgyalások függvénye Izrael és a Palesztin Hatóság között.

Magyarországon a cionista Hit Gyűlekezete vezető elnöke Németh Sándor, és Feldmájér Péter a Mazsihisz leváltott elnöke hozta létre a „Mindannyian Együtt Jeruzsálemért” alapítványt, melynek dokumentumában rögzítették: „Ezeknek az értékeknek a keletkezésében, elterjedésében, Jeruzsálem, mint a zsidóság szellemi, vallási, kulturális és politikai központja és egyben, mint a kereszténység megszületésének helye, központi szerepet tölt be.” Feldmájér az ünnepélyes sajtóeseményen elmondta: Jeruzsálem a mai Izrael egységes fővárosa kell hogy maradjon, amely "szabadságot ad a keresztény, a zsidó és a muszlim embereknek". A Mazsihisz volt elnöke kijelentette: "Aki szét akarja választani Jeruzsálemet, az szét akarja választani az egész világot."

Nem különbözik ettől Naftáli Bennett gazdasági miniszter álláspontja, amely szerint az izraeli törvények alapján senkinek nincs joga Jeruzsálem felosztásáról tárgyalni. Ebből vonta le azt a következtetést, hogy a palesztin állam valószínűleg soha nem fog létrejönni. Ezzel párhuzamosan egyre többen követelik annak lehetővé tételét, hogy a zsidók szabadon imádkozhassanak a jeruzsálemi Óvárosban található Templom-hegyen. A hely formálisan ma is izraeli fennhatóság alatt áll, de Ariel Saron 2000-ben tett látogatása, majd az ezt követő második intifáda óta, zsidó politikusok és a Kneszet képviselői nem imádkozhatnak a Templom-hegyen. Ugyanakkor Háim Richmann, a Nyugati Fal főrabija ezt írta a Jerusalem Post egyik számában: „A Templom-hegy jelképezi azt a küldetést, hogy a zsidó nép fénynek rendelgetett a nemzetek számára. Egy olyan egységes világnak a prófétai elhírnökei, amelyben Jeruzsálem szépséges az egész világra kiárad. Ez a titka annak, hogy mivé válhat a zsidó nép, és mit hozhat el az egész világ számára.”

A Jeruzsálem körüli vita jelentőségét nyilvánvalóan az adja, hogy a békét biztosító két állam megvalósításának egyik alapvető feltétele, hogy Izrael ismerje el Kelet-Jeruzsálemet Palesztina fővárosaként. Történelmi tény, hogy Izrael 1967-ben a hatnapos háború során foglalta el Ciszjordániát, a Golán-fennsíkot, és a jordán megszállás alatt álló Kelet-Jeruzsálemet. Ezt követően a várost Izrael egységes és oszthatatlan fővárosává nyilvánították, holott modern kori újraalakulásakor Izrael államát Tel-Avivban kiáltották ki.

Izrael szempontjából a másik nagyon lényeges kérdés, hogy mi alapján határozható meg egy személy zsidósága. Az ortodoxok szerint az tekinthető zsidónak, aki zsidó anyától született, vagy a mózesi törvények szigorú betartásával veszi föl a vallást. A zsidó vallás szabálya, a háláchá szerint a zsidóság anyai ágon örökölődik, ezért aki zsidó anyától származik, az maga is zsidó, az ilyen személy automatikusan a zsidó közösség része, semmiféle betérési vagy vallásfelvételi procedúrán nem kell keresztül mennie.

A világi zsidók körében ezzel szemben általában azt ismerik el zsidónak, aki a judaizmussal azonosítja magát. Az érdeklentétek miatt többen felvetették a vallás és az egyház egyértelmű jogi szétválasztásának szükségességét. A "nemzetiség" bejegyzést az izraeli személyi igazolványban a belügyminisztérium szabályozza, és általában az izraeli főrabbinátus által is zsidónak elfogadott személyeket regisztrálja zsidónak. Néhány esetben az izraeli legfelsőbb bíróság kötelezte a minisztériumot a halachikus definíciónak meg nem felelő személyek zsidóságának elfogadására.

Ugyanakkor Izrael Állam nem a vallási törvények szerint dönt: az úgynevezett Visszatérési Törvény azt mondja ki, hogy az alijázhat (szerezhet állampolgárságot), akinek egy nagyszülője zsidó, vagy aki betért zsidónak. Ez azt jelenti, hogy az is alijázhat, aki a háláchá szerint nem zsidó, mint például akinek csak az apja vagy nagyapja volt zsidó.

Ez az álláspont is bizonyítja, hogy mekkora ellentét tátong az Izrael Állam zsidó voltát legitimáló ortodox zsidók és a lakosság többségét kitevő szekuláris zsidóság között. A lakosság 10 százalékát kitevő ortodox zsidók szinte alig vesznek részt a társadalmi munkamegosztásban: nem dolgoznak, nem katonáskodnak, kizárólag az ortodox vallási elírások szerint próbálnak élni. Leköpdösik az iskolába igyekvő zsidó fiatalokat, hátrazavarják őket a buszokon, szombatoként feltartóztatják az emberi életet menteni igyekvő mentőautókat stb.

De az izraeli társadalom egészében is növekszik a politikai-ideológiai és a kulturális okokból eredő feszültség és az intolerancia. Az izraeli társadalom elítélhetősége és rasszizmusa aggasztó méreteket öltött. Egy átlagos zsidó nem szívesen járatná a gyermekét olyan iskolába, amelyikben palesztin gyerekek is tanulnának. Azt sem szeretnék, ha a szomszédjuk arab lenne, stb. Jellemző, hogy a legnépszerűbb izraeli labdarúgócsapat, a Beitar Jeruzsálem mérkőzéseiben az ellenfél színeiben játszó palesztin/arab labdarúgók pályára lépését a szurkolók rendszerint elementáris gyűlölettel és Halál az arabokra! feliratú táblákkal fogadják. A Beitar Jeruzsálem tulajdonosa Eli Cohen, legutóbb két csecsen (muszlim) játékost szerződtetett, akiket a szurkolók egy része ugyancsak a Halál az arabokra! skandalással fogadott. Bár az esetről a nemzetközi sajtó is tudósított, a FIFA illetékesei valami megmagyarázhatatlan okból nem tartották szükségesnek a jeruzsálemi stadion bezárását. Az még már végkép az abszurdítások világát idézi, hogy 2013 februárjában a Szolnoki Olaj - Hapoel Holon kosárlabda meccsre - állítólag az izraeli csapat kérése miatt - tilos volt a magyar és a székely zászlót bevinni. Az ilyen provokatív lépések aligha szolgálják az antiszemitizmus elleni harcot.

Izrael aligha felel meg a liberális demokráciákkal szembeni elvárásoknak, nem tartja be a nemzetközi egyezmények jelentős részét, és sajtóságosan értelmezi az általános emberi jogokra vonatkozó nemzetközi elírásokat is. Ezért indokolt lenne, ha például Izrael budapesti nagykövetsége nem próbálna meg rendszeresen a magyar belpolitikát alakító tényezőként feltűnni.

A Közel-Kelet és Izrael jövője kiszámíthatatlan. Az Egyesült Államok új közel-keleti stratégiáját vázolja az amerikai elnök nemrégiben kijelentette, hogy Izrael és Palesztina határainak az 1967-es vonalakra kell épülniük, amelyeket kölcsönösen elfogadott területcserék által módosítanak. Ezt azonban az érintett felek nem fogadták el. Ugyanakkor a Szíriával kapcsolatos események egyértelművé teszik, hogy ma már a nemzetközi konfliktusok Kína és Oroszország bevonása nélkül nem oldhatók meg.

MD 2013. VI. 5-12.

Tóth Gy. László

Antidogma.hu

Ajánló
